

SENIORIN DIGITAI DOT

Internetin peruskäyttötaidot

Alla olevan listan avulla voit tarkistaa osaamistasi. Mikäli haluat tietää lisää ja saada ohjeistusta johonkin kohtaan, voit tulla Enterin henkilökohtaiseen ja maksuttomaan opastukseen.

Katso opastuspaikat ja -ajat: <https://www.entersenior.fi/opastus/>

Tunnen keskeisiä internetin peruskäyttöön liittyviä käsitteitä, esimerkiksi

☐ selain	☐ lähdekritiikki	☐ kirjautuminen
☐ selaimen välilehti	☐ verkkosivu	☐ vahva tunnistautuminen
☐ URL-osoite	☐ verkkopalvelu	☐ some
☐ osoiterivi	☐ rekisteröityminen	☐ netiketti
☐ hakupalvelu	☐ käyttäjätili	☐ virus
☐ hakusana	☐ käyttäjätunnus	☐ digitaalinen jalaniälki
☐ hakulauseke	☐ salasana	

Lue lisää [Ylen digitreenin laajasta digisanastosta!](#)

Tunnistan käyttämäni selaimen, esimerkiksi

☐ Chrome	☐ Microsoft Edge	☐ Safari
☐ Firefox	☐ Opera	(Internet Exploreria ei enää tueta)

Hallitsen nettiselaimen peruskäytön

- Osaan avata ja sulkea käyttämäni selaimen.
- Osaan käyttää selaimen eri välilehtiä.
- Osaan avata sähköpostini selaimessa ja lukea saamiani viestejä sekä vastata niihin.
- Osaan ottaa esiin terveydenhuoltopalvelujen [kanta.fi](#)-palvelun nettisivut ja hakea sivustolta tarvitsemaani tietoa.
- Osaan ottaa esiin Verohallinnon nettisivut [vero.fi](#) ja hakea sieltä tarvitsemaani tietoa.

Osaan kirjoittaa osoitteen tai hakusanan selaimen osoiteriville

- Osaan avata Googlen hakukoneen kirjoittamalla selaimen osoitekenttään [google.fi](#).
- Osaan kirjoittaa hakusanan tai hakusanoja Googlen hakukenttään.
- Osaan käyttää tervettä maalaisjärkeä arvioidessani saamiani hakutuloksia.
- Osaan kirjautua omaan nettipankkiini pankkitunnuksillani.
- Osaan kirjautua [kanta.fi](#)-palvelun nettisivun kautta Omakanta-palveluun pankkitunnuksillani tai mobiilivarmenteella.
- Osaan kirjautua Verohallinnon nettisivujen [vero.fi](#) kautta OmaVero-palveluun pankkitunnuksillani tai mobiilivarmenteella.
- Tunnistan yleisimpiä, luotettavia verkkokauppoja, esimerkiksi
 - [adlibris.com/fi](#)
 - [ellos.fi](#)
 - [finnkino.fi/](#)
 - [suomalainen.com](#)
 - [s-kanava.fi](#)
 - [musiikkitalo.fi](#)
 - [verkkokauppa.com](#)
 - [k-ruoka.fi/kauppa](#)

Osaan täyttää ja lähettää verkkolomakkeen

- Osaan avata täytettävän verkkolomakkeen.
- Osaan täyttää omat tietoni verkkolomakkeen kenttiin.
- Osaan edetä verkkolomakkeen täytössä kentästä seuraavaan.
- Osaan tarkistaa omat tietoni ennen kuin lähetän täytetyn verkkolomakkeen matkaan.
- Osaan lähettää täytetyn verkkolomakkeen vastaanottajalle napauttamalla Lähetä-painiketta.
- Osaan korjata puuttuvat tai puutteelliset tiedot verkkolomaketta lähettäessäni.

Tunnen internetin turvalliseen käyttöön liittyviä perusasioita

- Käytän eri salasanaa eri verkkopalveluihin.
- Osaan laatia turvallisen ja riittävän pitkän salasanan eri verkkopalveluihin.
- Osaan pitää huolta salasanoista kirjaamalla ne muistiin pieneen ruutuvihkoon, jota säilytän turallisessa paikassa.
- En anna henkilökohtaisia pankkitunnuksiani tai salasanojani kenenkään muun käyttöön.
- En käytä muiden henkilökohtaisia pankkitunnuksia tai salasanoja.
- Klikkaan harkiten linkkejä, jotta vältän haittaohjelmien saamisen laitteelleni ja jotta en tule antaneeksi pankkitunnuksiani väärään paikkaan.
- En vastaa tuntemattoman henkilön kaveripyyntöön Facebookissa.
- Tunnistan [huijausviestien](#) pääpiirteet ja osaan suojautua niiltä.

Tunnen netiketin

- Olen kohtelias, kunnioittava ja huomaavainen netissä.
- En levitä muiden henkilötietoja tai muita yksityisasiota netissä.
- Kirjoitan harkiten keskusteluryhmiin.
- Osaan huomioida tekijänoikeudet netissä.

Lue lisää: Traficom: [Netiketti - verkossa liikkujan työkalupakki](#)

Osaan huolehtia henkilökohtaisesta tietosuojastani

- Olen tarkkana, kenelle ja mihin annan henkilötietojani, enkä jaa niitä koskaan tuntemattomalle.
- Harkitsen tarkkaan, mitä sanon tai jaan sosiaalisessa mediassa.
- Osaan etsiä [Tietosuojavaltuutetun toimiston nettisivuilta](#) ohjeen siitä, miten voin tarkistaa eri rekisterinpitäjiltä, mitä tietoja minusta on tallennettu ja miten niitä käytetään.

Tiedostan jättäväni [jalanjälkiä](#) internetiä käyttäessäni, kuten esimerkiksi

- selaushistoria
- evästetiedot
- sijaintitiedot
- palveluiden rekisteritiedot
- sosiaalinen media
- keskustelupalstat

Ymmärrän suojatun ja suojaamattoman internet-yhteyden eron

- Tiedostan avoimen WiFi-verkon käyttöön liittyviä vaaroja.
Ylen Digitreenit: [Avoin wifi houkuttelee - älä unohda vaaroja](#)
- Ymmärrän salasanalla suojatun WiFi-verkon edut verrattuna avoimeen WiFiin.

Lue lisää

Ylen digitreenit: [Asioi verkossa](#)

Lähde

Kansalaisopistojen liitto/Tero Kuusela: Kansalaisen digitaidot -kurssimalli, 2018
- mukailtuna ja täydennettynä seniorin tarpeilla